Ն՝ 543 — 1879 ԱՊՐԻԼ 25 ՇԱՐԵԼՆՊԻՀ — ԻՔՆՃԻ ՄԷՆԷ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՑԱԹԼԱՐԸ
Մէջիտիյէ 20 դրուշտան

ՕԹԱՄԱՊՕԼ ԻՏԷԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . 140 դր.
Ալթը այլըգ . . . 75 »
Իւչ այլըգ . . . 40 »

Վիլայէթա եախօտ Օսմանլը եա էգրէնճ բօսթասը իլէ իրսալ օլունճաղլար իչիւն,

Պիր սէնէլիք . . . 200 դր.
Ալթը այլըգ . . . 110 »
Իւչ այլըգ . . . 60 »
Բօսթա իւճրէթի տահիլ տիր։

Պագըր 1 դրուշ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՖԵՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՕԼԻՊՈԻՅԷ ԻԼԱԻԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ ՎԷ ՍԱՒՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵՎ ՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՑԱԹԼԱՐ՝

Պէհէր սաթրը իչիւն
1 վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 5 դր.
3 իւնճիւ սահիֆէյէ 4 »
4 իւնճիւ սահիֆէյէ 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանդա, Շիրքէթ վէ ուսմուրու սարրաֆիյէյէ այիա օլան իլանաթըն պէհէր սրրասը
2 վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 դր.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ 4 »

Զիյատէ մրբատէթ իչին իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։

Մէվատտը նաֆիյա տայիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրաղ, իատէ օլունմայաճագ։

Պագըր 1 դրուշ

Իարէխանէսի վէ սաթպասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօչէսինտէ Նուսֆրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ուսմուրը իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիա քեաֆֆէյի մէվտտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկնանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քեաֆֆէյի մէքեաթիպին տահի անրն նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԱՕԻՒԱՆԷ 25 ԱՊՐԻԼ

ՀԱԼԸ ՀԱՋԸՐ

Պիր գաչ կիւնտէն պէրու բօլիթիգա ալէմինի էն զիյատէ իշղալ իտէն, Եունան մէսէլէսի տիր. պու մէսէլէ հագգընտա պիր վագըթտան պէրու բէք դարըշըգ վէ պիրիպիրինի չիւրիւաւիր հավատիս ալընմագտա տըր։

Պիր գաչ կիւն էվվէլ Մ. Վատինկթօնուն էւրօբա դապինէթօլարընա պիր նօթա կէօնտէրտիյի խապէր վերիլմիշ իսկ տէ, պու նօթանըն մասալի վէ հուտուտ թային իսիւպ իթմէմէսի անլաշըլամըշ իտի. ֆագաթ օնտան էվվէլ Մ. Վատինկթօնուն Եունան իլէ տէվլէթը Օսմանիյէ արասընտա եէնի պիր հուտուտ խաթթը թէրթիպ իթմէքլէ մէշղուլ պուլունտուղու տահի րիվայէթ օլունմուշ իտի։

Վատինկթօնուն նօթասընա Ռօմա վէ Վիէննա դապինէթօլարընըն մուվաֆֆագաթ ճէվապը վերմէտիքլերի րիվայէթ օլունտուգտան սոնրա, պիր թէլէկրաֆնամէ Վիէննա դապինէթօսունուն տահի ադըպէթ մուվաֆֆագաթ իթմէյինի պէեան իտէյօր իտի։ Պու տէֆա Աթինաան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէ իսկ, պու մէսէլէ հագգընտա Ալէմանիա իլէ Ֆրանսա պէյնինտէ իթթիֆագը էֆքեար հասըլ օլտուղունու պէեան իտէյօր։

Էվրօբանըն հիչ պիր բայիթախթընտան վերիլմէյուպ տա, Պէրլին վէ Բարիստէն բէք ուզաղ պուլունան Աթինաան վերիլէն պու հավատիս, չաեանը իթիմատ տէյիլ իսկ տէ, հէր հալտէ Վատինկթօնուն նօթասընա մուխալիֆէթ իտէն, եալընըզ Իթալիա վէ Ավսթրիա օլմայուպ, Ալմանեանըն տահի մուխալիֆ պուլունտուղունա տէլալէթ իտէյօր։ Ինկիլթերրանըն իսկ, պու մէսէլէտէ Ֆրանսա իլէ ասլա հէմֆիքեար օլմատըղը մալիւմ տիւր. պու հալտէ Մ. Վատինկթօնուն նօթասընը էվրօբա դապինէթօլարընտան հիչ պիրի գապուլ իթմէմիշ օլուր։

Գու նօթա հավատիսինտէն սոնրա, պիր տէ գօնֆէրանս ագտը հավատիսի չըգտը. եինէ Ֆրանսանըն, պու մէսէլէյի հալլ իչիւն Սթամպօլտա սիւֆէրատէն միւրէքքէպ պիր գօնֆէրանս ագտը թէքլիֆինտէ պուլունտուղու րիվայէթ օլունտու. պու թէքլիֆին սըհհէթինտէ չիւպհէ գալմայըպ, Պապը Ալի իլէ Լօնտրա դապինէթօսու թարաֆընտան գապուլ օլունմատըղը մալիւմ օլտուղու հալտէ, Աթինատէն չէքիլէն մէզքիւր թէլէկրաֆնամէ, պու թէքլիֆին տէ հիչ վուգու պուլմատըղը իատտաա իտիյօր։

Ֆոր տէ Ֆոֆը ղազէթասը, Ֆըրանսանըն Եունանա իթմէք իսթէտիյի թարաֆտարլըգտա եալընըզ դալտըղընը կէօրէրէք, թէսէլլի պուլմագ իչիւն Ֆրանսանըն գուվվէթ վէ ասկէրինի թարիֆ իթմէքտէ, վէ պու տէվլէթին իլթիզամ իթտիյի Եունան մէսէլէսինի պաշա չըգարմագ իչիւն, Պէրլին մուհատէսինէ գօյտուղու իմզասը կէրի ալարագ, պիւթիւն էւրօբայա գարշը Եունանա ֆիլիէն մուավէնէթ իտէճէյինի սայրգալայօր. սոնրա պու սայրգալամասընըն բէք կիւլիւնէճէք պիր շէյ օլտուղունու քէնտիսի տէ անլայարագ, տէյօր քի, Ֆրանսանըն եալընըզ մանէվի պիր մուավէնէթի օլա, Եունանը Մըսրը 1840 թարիխինտէքի գուվվէթինտէն տահա զիյատէ պիր գուվվէթ մալիք, վէ տէվլէթը Օսմանիյէյէ գարշը տէհշէթլիւ պիր տիւշմէն հալինէ կէթիրէպիլիր։

Օգուեանլար, ղազէթամըզը էյլէնճէ ղազէթասընա չէվիրտիք զանն իտէճէքլէր տիր. լաքին, պուսէօզլէրի սեյրէյէն պիղ տէյիլիզ, Ֆոր տէ Ֆոֆը տըր։

Ֆոր տէ Ֆոֆը ունուտույօր մուքի, Եունան, Մըսրը Մէհմէտ Ալի բաշանըն օ վագթքի գուվվէթինին օնտա պիրինէ պիլէ մալիք օլմատըղը կիպի, տէվլէթը Օսմանիյէ տէ 1840 թարիխինտէքի ղայիֆլիքտէն չօգտան գուրթուլմուշ տըր։ Ֆոր տէ Ֆոֆը Իպրահիմ բաշա Գանեայա կիթտիյի կիպի, Եունան տա էսիրնէյէ վէ պէրքի Սթամպօլա գատար կէլէպիլիր իթիգաաբ իլէ, միւթէսէլլի տիր, լաքին Բէյճա վէ Նիպգատա, Ռուսիա ասքէրի կիպի գուվվէթլի, քիւլլիյէթլի վէ մունթազամ պիր ասքէրէ օ գատար վագթի գարշը տուրապիլէն Օսմանը ասքէրի, Եունանէն 20—30 պին ասքէրինէ օ գատար սուհուլէթլէ օ գատար եօլու ալտըրմաեաճագ տըր։

Հէր հալտէ պիղ, նէ Եունանէն էօյլէ պիր իտտաատա պուլունտուղունա վէ նէ տէ Ֆրանսանըն Եունանը օ տէրէճէյէ գատար իլթիզամ իթտիյինէ ինանըրըղ պունուն իչին, գօնֆէրանս օրմատըղը հալտէ, պագը տէվլէթլէր սէֆիրլէրինին թէվասիթի իլէ, պու մէսէլէնին թարաֆէյնէ ֆայիտէլի օլաճագ սուրէթտէ խիթամ պուլաճաղընը մէմուլ իտէրիզ։ Մ. տը Սալիզպիւրինին պու տէֆա իրատ իթտիյի պիր նութգտան տա աղնաչըլան պու տուր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ա.ժառնս Հավաս

(Լէվանդ Հէրալտա մախսուս Ռէլէկրաֆնամէ)

Լօնտրա 6 մայիս

Տիւն ագշամ (բազար իրթէսի) լօրտլար գամարասընտա խարիճիյէ նազըրը մարգի տը Սալիզպուրի, վագը օլան պիր սիւվալէ ճէվապէն տէմիշ տիր քի, Պէրլին ահտնամէսինին 22 ինճի պէնտի տէրտէսթի իճրատը։ Շարգի Ռումէլի իլէ Պուլկարիսթանըն Ռուս ասքէրինտէն թախլիյէսի մայիս 3 տէ պաչլամըշ օլուպ, օգոստոս 3ա է խիթամ պուլաճագ տըր։

Նազըրը միշարիէյհ չէօյլէ տէյօր. «Պիլ ճիւմլէ տէվլէթլէր, Մ. Վատինկթօն մարիճիթիյէ Ֆրանսա տէվլէթի թարաֆընտան Պապը Ալի իլէ Եունանիսթան արասը իչիւն վուգու պուլան թէքլիֆինի գապուլ իթմիշլէր տիր։ Զաթը Շահանէնին Անատօլու վիլայէթընա խալալինի վատ իթմիշ օլտուղու իսլահաթը միթէսավվէրէ իճրասընըն չիմտիյէ գատար թէէխիրինէ սէպէպ, ագչէ պուլունմատըղը տըր։»

Լօրտ Սալիզպուրի, Շարգի Ռումէլինանէն պահս իթտիյի սրրասա, Սըր Հանրի Վոլֆ իլէ լօրտ Ցօնսկմօրընն տիգգաթ ու թէսիրլինի սուրէթը ֆէվզէլատէտ մէտհ ու սէնա խյէմիշ տիր։

Լօնտրա 6 մայիս

Պու ագշամ խարիճիյէ միւսթէշարը Մ. Պուրգ, մէհֆիսի մէպուսանտէ վագը օլան պիր սիւվալէ ճէվապէն, Ինկիլթէրրանըն Եունան մէսէլէսինէ տայիր Ֆրանսա թարաֆընտան վուգու պուլան թէքլիֆլէրի գապուլ իթմիշ օլտուղունու պէյան իտիյօր։

Մաաէր 6 մայիս

Իւսիա Պրունընտան վարիտ օլան թէլէկրաֆլարա կէօրէ, պիլճիւմլէ Ինկիլիզ օրտուսու, Զուլուլար մէտիճէքէթինտէ իլերլէմէք իչին հազըրլանըյօր։ — Շույու պուլան պիր հավատիսէ կէօրէ, բէք նուֆուզլու իքի Զուլու սերկէրտէսի, լորտ Զէլմֆօրտա արգը իթաաթ իթմիշլէր տիր։

(Պու սապահ ելէն Ռէլէկրաֆլար)

Վիէննա 5 մայիս

Մէհֆիսի մէպուսան, իչիւնճիւ գըրաաթտա, 1879 սէնէսինին պիւտճէսինի վէ մալիյէ գանունընը գապուլ իթմիշ տիր։

Բարիզ 5 մայիս

Գօնթ Շուվալօֆ պու սապահ Լօնտրայա ապիմէթ իթմիշ տիր։

Լօնտրա 5 մայիս

Լօրտլար գամարասընտա, մարգի տը Սալիզպուրի լօրտ Կրանվիլ ճէվապէն, Պէրլին ահտնամէսինին իճրասը հադգընտա ճէրէեան իթմիշ օլան միւզաքէրաթ վէ մուամէլաթը արզ ու պէեան իթմիշ, վէ տէմիշ տիր քի, Շարգի Ռումէլինին Ռուսլարտան թախլիյէսի մայիս 3տէ պաչլայըպ օգոստոս 3տէ թէքմիլ օլաճագ տըր։ Իչպու թախլիյէնին պաչլանմըշ օլտուղու զաննընտա պուլունտուղունու տա իլավէի մէդալէ իատէրէք պէեան իթմիշ տիր։

Պատէհու նազըրը միշարէէյհ, Եունան մէսէլէսինտէն պահս իթտիկի սրրասա, տէմիշտիր քի, տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Եունանիսթան արասընտա թէվասսութ իչին Մ. Վատինկթոնըն սոն թէքլիֆի հէր տէվլէթ թարաֆընտան ֆգապուլ օլունմուշտուր։

Մարքի տը Սալիզպուրի, Նութգընա տէվամ իտէրէք, սէյան իթմիշտիր քի, պիլճիւմլէ տէվլէթլէր Ալէքսանտր տը Պաթէնպէրգին Պուլգարիսթան բրէնսիպլիկնէ ինթիխապընը թահսին վէ գապուլ իթմիշլէր տիր, վէ Պիրիա ճէպիրէսի գանունը էսասինին թատիլի իւղէրինէ, օրատա ասայիշ պէր քէմալտըր։ Նազըրը միշարէէյհ տէմիշ տիր քի, մէմալիքի Օսմանիյէյնին Ռումէլի գըթասընտա օլան սայիր վիլայէթլէրէ տէ իսլալ օլունաճագ օ միսիլու իսլահաթըն թէրթիպ ու թանզիմինէ մէմուր գօմիսիրլէր թային իթմէք իչիւն վագթ (՞) եօգ տուր։

Նիհայէթ միշարիէյհ մարգիպ պէեան իթմիշ տիր քի, Ռուսիայա թէրք օլունան Անատօլու էյալաթընընը թայինի հուտուտունա պաչլանմըշ տըր։

Խաթմի քէլամ իտէրէք տէմիշ տիր քի, Օսմանլը մամլէսի հատճ օտունմատըգճա, մէմալիքի Օսմանիյէյնին Անատօլու գըթասընտա միթէատտիտ իսլահաթըն իճրասընը մէմուլ իթմէմէլի տիր։

Տիւնքի կիւն սատրազամ հազրէթլէրի մապէյնէ կիթմիշ օլտուգլարընտան, Պապը Ալիյէ կիտէմիշլէր տիր։

— Վէ՞ֆէրն պէյանընա կէօրէ, տիւն ագշամ սաաթ օնտա Պապը Ալիտէ վէ տէվայիրի սայիրէտէ մարթ մաաշը իթասընա իպթիտար օլունմուշ տուր։

— Տիւնքի կիւն Գալաթատա ինկիլթէրրա պաշ վէքիլի լորտ Պիգընսֆիլտին աղլ օլունտուղունա տայիր պիր շայիա զուհուր իտէրէք, գօնսօլիտ 12 դրուշ 12 բարայա դատար թէնէգզիլ իթմիշ տիր։

—Կէչէն կիւնքի թէլէկրաֆլարտա պիր եանլըշըգ օլարագ, Գլադսթըն վալիսի սըր Վալտէր Գիբրիգատա քեայինն Նաթալա կիտիպ, Զուլուլար ալէյհինտէ մուհարէպէտէ պուլունան ինկիլիզ ասքէրինին պաշ գօմանտանը Լորտ Չէլմֆօրտա մուավէնէթ իտէճէյի եաղըմըշ իտի։ Թէլէկրաֆ պու հավատիսի Թայդտան արմըշ օլուպ, հալպու քի պու հաֆթա կէլէն Թայդա մէկքիւր հավատիս աթիտէքի վէճհլէ եաղըմըշ օլտուղունտան, թասհիհինէ իպթիտար օլունուր։

«Խապէր ալարաղմըզա կէօրէ. Գլադսթըն վալիսի Սըր Վալտէր մայիսին իլք կիւնլէրինտէ ինկիլթէրրայա ավտէթ իտէրէք, պիր ասկէրի գօմիսիօնունուն միւզաքէրաթընտա պուլունաճագ տըր։»

ԻԼԱՆ

Նորթ Պրիթիշ էնտ Մէրքընթայլ վէ Նորթէրն նամ Սիկուրթա գումբանեալարընըն Ցէրիսատէթ աճէնթօսու Մ. Ուիլիէմ Ուիլի Սուան վէֆաթ իթմիշ օլմաղլա, մէզքիւր գումբանեալարընը Լօնտրատաքի մահալի մէրքէզինտէն կէլէն թալիմաթ մուճիպինճէ, պուրատաքի իշլէր եէնի իթթարագատար սահիպի իմզալար մարիֆէթիյլէ տէվամ օլաճագ տըր։

Գ.-ՆԻԿ Զ. ՍԷՐՔԷՆ
Ճ. Ռ-ԷՎԷՄ Սոն

ԱՊՕՆԷԼԷՐԻՄԻԶԷ

ԽՈՐԱՏՄԱՏԻՈՅԸ

Կազէթամըզընը իպթիտաի նէշրի զէմանլարընտա, Ֆլաթուն պէյ վէ Բագիմ էֆէնտի նամընտա զայէթ կիւզէլ վէ էյլէնճէլի, վէ սարբմըզ վէ մէմլէքէթիմիզ ատաթ վէ ուսուլինէ մութապգ պիր հիքայէթ տէրճ օլունմագտա օլտուղու մալիւմ տիւր։ Մուախարէն մուհարէպէյի միւնտէֆիա զուհուր իտէրէք, «Շարգ մուհարէպէսի» իւնվանը թարիխին թէրճէմէսինէ թէշէպպիւս օլունուպ, մէզքիւր հիքայէթ կէրի պըրազըմըշ իտի։

Հալ պու քի, պէյլէ պիր էյլէնճէլի վէ զէմանէթմիզէ մուվֆըգ պիր հիքայէյնամէտէն, օգույանլարըմըզը մահրում պրագմամագ իչիւն պիր թէտպիր իթթիխազ իթմիշիզ տիր։

Շէյլէ քի, մէզքիւր «Ֆլաթուն պէյ իլէ Բագիմ էֆէնտի» հիքայէսի ճիւզ ճիւզ թապ օլունարագ, պունտան պէյլէ հէր քիմ քի կազէթամըզա պիր սէնէլիք ապօնէ օլմաղա բաղպէթ պույուրուր իսկ, հաֆթատա պիր վէ եա իքի ճիւզ իքրամլէյ վէ մէճճանէն օլարագ, թէքմիլ օլունճայա գատար պիրէր նիւսխէ վերիլէճէք տիր։

Իշ պու գարարըմըզտան էվվէլ ղազէթամըզա ապօնէ օլուպ, ապօնըման միւտատէթլերի իլերլուտէ խիթամ պուլաճագ սապգ ապօնէլէր, միւտատէթլերի խիթամընտա ապօնըմանլարընը թէճտիտ իթմէք իւզրէ պիր սէնէլիք պէտէլի ապօնըմանը էվվէլճէ էյֆա էյլէտիրլերինտէ, պունլարա տահի պիրէր նիւսխէ մէճճանէն կէօնտէրիլէճէք տիր։

Իշ պու հիքայէ 25–30 ճիւզ եանի 250–310 սահիֆէ գատար օլաճագ տըր։

Շարգ մուհարէպէսինին թարիխի եինէ ղազէթամըզտա նէշրինէ տէվամ օլունաճագ տըր։

ԹԻՒԼՍԱՅԸ

ԱՀՎԱԼԸ ՓՕԼԻԹԻԳԻՆ

Տեվլեթը Օսմանիյէ իլէ Ռուսիա պէյնինտէ վուգու պուլան պուսօն մուհարէպէ, ումումի Էրօբանը բոլիթիգա մուվազէնէսինի տէյիշտիրիպ, պաշդա պիր սուրէթէ գոյմուշ տուր։

Պու բոլիթիգա մուվազէնէսինին տէյիշմէսինի Պէրլին մուահէտէսինէ համ իտէմէյիզ. պունու մուհարէպէնին նէթիճէլէրինտէն պիլիրիզ, տահա տէրինճէ տիւշիւնէճէք օլուր իսէք, պու թէպէտտիւլիւն մուգատտէմէսի Ֆրանսա իլէ Բրուսիա պէյնինտէ վուգու պուլան եէթմիշ վէ եէթմիշ պիր մուհարէպէսի օլտուղունու անլարըզ. էվվէթ, օ մուհարէպէ, Էրօբա տէվլէթլէրինին մուվազէնէսի մագամընտա օլան Բարիս մուահէտէսինի կէվշէլէթէրէք։ Վէ պու մուվազէնէյի պաշլըճա թուրան ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսանըն արասընը աչարագ։ Ղարպ տէվլէթլէրինին նուֆուզու եէրինէ պիր տուէլը չըմալիյէ իթթիֆագընը մէյտանա կէթիրմիշ իսի։

Իչթէ պու սօն մուհարէպէտէ իւչ Շըմալ տէվլէթլէրի պէյնինտէքի իթթիֆագընէ նէթիճէլէրինտէն տիր, պինաէն ալէյհ Ֆրանսա իլէ Բրուսիա մուհարէպէսինին աչորը էօլու, մուհարէպէ պիր գաթ տահա թէվսի իթմիշ տիր։ Փագաթ իսթէտիյի գատար իտէմէմիշ տիր։ Հէր նէ գատար քի Ղարպ տէվլէթլէրի իպթիտայի էմիրտէ Շըմալ տէվլէթլէրինէն իթթիֆագընա, էօլու աչէդ պըրագարադ, գարըշմամըշ, վէ պէյքի քէնտիլէրի տէ պունլարա մուավէնէթ իթմիշ իսէ տէ, մուհարէպէ խթամ պուլուպ, իշ մուահէտէյէ կէլինճէ, ինկիլթէրրայը գարդը տուրատուգտան մատտա, Դոմալ տէվլէթլէրինին իթթիֆագընա տա պիր տէրէճէյէ գատար խալել կէլէրէք։ Ավսթրիա տէվլէթի Ռուսիանընն հարաքեաթընը, պէ յնէրինտէ վէրմիշ օլտուգլարը գարարա մուվաֆըգ պուլմատաղընատա՞ն մը, էօզատ պու հարաքեաթըն քէնտիսինէ մուզիրը օրաճաղընը օ վագրէթ անլատըղընտա՞ն մը նէտէն իսէ, օ տա ինկիլթէրրա իլէ պիրլէշէրէք։ Ռուսիանընն էմէլլէրինէ գարշը տուրատու։

Պու օյունուն պաշլըճա թէրթիպճէնի պուլունան բրէնս Պիսմարգ իսէ, գուրմուշ օլտուղու նէթիճէյի կէօրմէմէճէճինտէն գօրգարագ, իշի պիր կիւղել եէրինտէն պաղլայըպ, սօղրա տիկէր թէրթիպլէ գուրմագ իւզրէ, վագրէթ գաղանմայը միւնասիպ պուլտու։ Վէ օնուն իւզէրինէ Պէրլին գօնկրէսինին ճէմի իլէ, մահուտ Պէրլին մուահէտէսինին ադ տընը թէքլիֆ իտէրէք։ Պու պապտէ օ գատար ըսրար կէօսթէրտի։

Պու սէպէպէ մէպնի, թէքրար տէրիզ քի բոլիթիգա մուվազէնէսինէ պու թէպէտտիւլիւ կէթիրէն Պէրլին մուահէտէսի տէյիլ տիր, իւչ իմբէրաթօրուն իթթիֆագը տըր։ Պէրլին մուահէտէսի իսէ, իշի պիր միւտաէթճիք թէէխիր իտիպ, ինկիլթէրրայը իսքեաթ վէ Ավսթրիանընն իթթիֆագտան այրըլմասընա մահալ պրագմայարագ։ Իւչ իմբէրաթօրուն իթթիֆագընը վիդայէ իթմէք իչիւն, մուվագգաթ պիր թէտպիր տիր։

Հէր հալտէ Պէրլին մուահէտէսի պիր մէօհլէթ վէ միւթարէքէ հիւքմիւնտէ պուլունտուղունտան, պու մուահէտէտէ մէրի զալըզգա, Էրօբա բոլիթիգասը պիր պէօյիւք ֆուրթունատան սօղրա, տէնիզլէրին հարէքէթինէ պէնզէր պիր հարէքէթտէ պուլունմադըր։ Ֆիլ վագը պու մուահէտէ օ գատար ըէգապէթլէր ուեանտըրմըշ, պիր պիրինէ զըտտ օ գատար մէնֆատթլարը բու պէրու կէթիրմիշ տիր քի բոլիթիգա տէնիկի պիր չօգ վագրէթ տալզալանմադ, վէ ըէք կիւճ սիւքիւնէթ պուլապիլէճէք տիր։

Պու կիւնքի կիւնտէ Էվրօբա բոլիթիգասընդն տիզկինի, 1870 թարիխինտէն կէչէն սէնէյէ կէլինճէյէ գատար պուլունմուշ օլտուղու կիպի, թէմամը իլէ իւչ իմբէրաթօրուն էլինտէ պուլունմայօր։ Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա հէր նէ գատար քի բէք կէճ իսէ տէ, հէր հալտէ կէօզէրինի աչըպ, Շարդ տաքի մէնֆատթլարընը մուհաֆազա իթմէյէ պաշլատըլար. պունտան մատտա, Շըմալ տէվլէթլէրընին քէնտի մագասալարընա ալէթ իթմէք իսթէտիքլէրի Շարդ ագվամընն հըսսյաթը միկիյէ վէ արզուսի իսթիդալի տէ գօլայ սէօնտիւրիւլէմէյէճէք պիր տէրէճէտէ ույանը։ Մէսէլա Ավսթրիա, Պոմնա վէ Հէրսէքտէ պիր իվսթիալ գօրարմագ իչիւն, պու իքի պայէթին էհալիսինէ հուրրիյէթ արզուսունու իլգա էթմէք սօնրա, պու կիւն քէնտիսինին իլգա իթմիշ օլտուղու օ ֆիքր վէ արզունուն էօնիւնիւ տէ ալամայարագ, քէնտիսի մաղարրաթընը կէօրիւյօր։ Գէզալիք Ռուսիա Պուլկարարա պիր հուրրիյէթ ֆիքրի վէ իսթիդալ արզուսու իլգա իտէրէք, քէնտիլէրինի Բանսպուլկարիզմէ թէշվիգ իթմիյի հալտէ, պու կիւն պու մագսատի Էվրօբայա գարշը պաշա չըգարամայաճաղընը անլայարագ, էօնիւնդ, ամագ իսթէյօր տա միւգթէտիր օլամայօր. պունտան մատտա պու ֆիքր վէ արզունուն քէնտի մէմալիքինէ տէ սիրայէթ իթմէսինէ մէպնի, ումումի իւքեասընը իտարէի էօրֆիյէ ալթընա ալմայա մէճմուր օլույօր։

Պէրլին մուահէտէսի, Ռումէլի ագվամընա պիր հուրրիյէթ վէ իսթիդալ արզուսու վէրմիյի հալտէ, հիչ պիրինի մէճմուն իթմէյէրէք, պէյնլերինտէ բէք պէօյիւք ըէգապէթ վէ խուսուսմէթ ույանընրարդը կիպի, պիր թարաֆտան Ռուսիա իլէ Ավսթրիա, պիր թարաֆտան Ավսթրիա իլէ Իթալիա, պիր թարաֆտան Ռուսիա իլէ Ինկիլթէրրա, վէ պիր թարաֆտան տա Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա պէյնինտէ պիր ըէգապէթ հասըլ իթմիշ տիր։

Պու մուահէտէ մուվագգաթ պիր միւթարէքէ հիւքմիւնիւ թութմագ իչիւն եարըլմամըշ օլա իտի պիլէ, էօյէ պիր սուրէթտէ եարըլմըշ տըր քի, տէվամ իթմէսի միւմքին տէյիլ տիր։ Ցէվլէթլէր պէյնինտէ ույանընրարդը ըէգապէթլէր օրմասա պիլէ, Ռումէլի ագվամը պէյնինտէքի ըէգապէթ պէօյիւք իսթիլալ վէ մուհարէպէլէր թութուչտուրարագ, պու մուահէտէյի պօզմաղլա էսասը պիր մուահէտէյէ լիւզում կէօսթէրմէյէ քեաֆի տիր։ Հաթթա պու մուահէտէնին պիր գաչ պէնտինին իճրասը պիլէ միւշքիլ օլուպ, շիմտիտէն տիկէր պիր մուահէտէյէ լիւզում կէօսթէրէյօր։ Ինհիման վէ Պուրկազն Օսմանը ասքերի թարաֆընտան իշղալ օլունմամասը պու մուահէտէնին հուտուտունու չկէյնէյիպ էօթէյէ կէչմէք, վէ պիր պէօյիւք մէսէլէ ույանընրընը, տիկէր պիր մուահէտէյէ լիւզում կէօսթէրմէք էյիւն, ըէք քէստիրմէ պիր եօլ տուր։

Ղարպ տէվլէթլէրի պու մուահէտէտէ ալտանտրգլարընը աղնայարագ, հիչ օլմազ իսէ տահա զիյատէ ալտանմամագ իչիւն, պունուն թէմամը իլէ իճրասընը ելթիզամ իթմէյէ, վէ Շըմալ տէվլէթլէրինին պու մուահէտէտէն գազանտրգլարընա գարշըլըգ օլմագ իւզրէ, պիրի Ասիա վէ եա Ավֆրիգատա պիր տայանաճագ եէր պուլմայա, վէ տիկէրի գուրշունա գարշը շէմսիյէ աչար կիպի, Բանսլավիզմէ գարշը գօմագ մագսէտիյէ, Ռումէլինին քիւչիւք պիր գավմընը պֆէյիւթմէյէ չապալայօր։

Բրէնս Պիզմարգ իսէ եարը եօլտա պըրագտըղը պու խըտմէթինի իքմալ իտէպիմէք իչիւն, իւչ Շըմալ տէվլէթի պէյնինտէքի իթթիֆագ վէ իթթիհատը բայտար թուութուպ, սըդըշըրմագ գայտընտա պուլունույօր։

Ֆիլ հագիգա, Պիզմարգ բէթրսպուրկ իլէ Վիէննա գապինէթօսունուն արասընտա մուխալիֆէթ վէ սօղուգլուգ պուլունմասընա պունտան զիյատէ միւսաատտէ իտէմէզ. պու պապտէ չիմտիյէ գատար իթթիֆի սապը վէ թէհամմիւլ տախի չօգ տուր. չիւնքի Բուսիա իլէ Ավսթրիանընն ասասը աչըդ օլուր իսէ, Շըմալ տէվլէթլէրինտէն հիչ պիրիսի իսթիֆատէ իտէմէզ, ճիւմէսի միւթէզարրուր օլուրլար. պու գատար միւլադաթլար, մուհապպէթլէր, էօրիշվէրէր պօշա կիտէր, Ռուսիա իլէ Ավսթրիա պէյնինտէ Ռումէլինտէքի ըէգապէթլէրինտէն տօլայը պիր մուհարէպէ վուգուը, Ղարպ տէվլէթլէրինին Ավսթրիա իլէ պիրլէշէրէք. Ռուսիայը Բարիս մուահէտէսինէ պէնզէր պիր մուահէտէ իլէ պաղլամալարընը մուճիպ օլապիլիր, օլ թագտիրտէ իսէ Ալէմանիա Ռուսիա իլէ իթթիֆագ իթէ տէ, զայպ իտէր, պիթարաֆ գալատա զայպ իտէր։

Իչթէ, պու սէպէպ վէ իհթիճաճա մէպնի բրէնս Պիզմարգ իթթիֆագը միւսելլէսինի թէէքիտի զէմանը կէլտիյինի անլայարագ, Բէթերսպուրկ իլէ Վիէննա գապինէթօլարընը իթթիֆագ վէ մուհապպէթ տավէթ իթմէյէ պաշլամըշ տըր։ Բրէնս Պիզմարգ Ավսթրիանընն Ալմանլարընը ալապիլմէք վէ պէյքի Ատրիաթիգ տէնիզինտէ պիր իսկէլէտէ մալիք օլապիլմէք իչիւն, Ավսթրիայա չարգտան իսայը Սլավլար վէ սայիր եերլէր վէրմէք, վէ պու վէճճ իլէ Սլավլարը տա իքիյէ պէօլէրէք, պիր գուրշուն իլէ իքի պուշ վուրմագ իսթէյօր իսէ տէ, Ավսթրիայը Բուսիա իլէ պօզուշտուրմագ տա իչինէ էլվէրմէյօր։

ՄԻՔԵԱԹԻՊ

Իպմիր մուխպիրիմիզտէն աթիտէքի մէքթուպու ալմըշը տըր։

Միւէլլիֆ,

Մէմլէքէթիմիզին միլլէթ մէճլիսլէրիմիզին վէ մէքթէպլէրիմիզին աճընաճագ հալլերինէ տտիր իսթիտամը, կազէթայը միւթէպէրինիզին պիր քէօշէսինէ տէրճի թէմէննի օլունուր։

Իպմիրտէ պունտան իքի սէնէ էվվէլկէ վարընճա, քիւլլիւ նիֆագ, թէլաշ վէ թամաշա հիւքմ իթմէքտէ իտի. հնճամ գաւառական մէճլիսի եանի երեսփոխանական ժողով, թարաֆէյն պի այնի քուրա քեահաթլարը իլէ նասպ ու թային օլտուլար էքսերիյէթ քուրասը իլէ, վէ բաթրիքխանէ թաստիքլէտի. պիր գաչ այլն զարֆընտա մօրտօվինա տէօնտիւ, կիպրիտէն քուրա վերիպ երուզէ կիւլենլեր եանի ինթիխապ օլան զաթլար քի ահալիյէ իւմիւտ վերմէքտէ իտիլէր նիզամընն հեր պէնտլերինի ; պի խիլաֆ իճրա իտէճէքլեր տէյի, իշ սախթէլենտի, արալարընտա նիզա զուհուր էթտի, ահալի սիթէմլէնտի. նիզամա գարշը օլարագ պիր գաչ երեսփոխանլար ըէտտա օլունուպ յաշորդլար գօնուլտու նախագահրն կիպի ֆէնտլերի իլէ. գայալար խիլաֆաթը, իմզա գաթարը, պիր չօգ հիլլեի կիտիշլեր, պաղըլարընն ֆէնտպաղլըղընտան վէ պաղըլարընն ահմաք օլուպ նիզամտէն պիխապէր բօսթ տէլիսի օլտուղունտան, պու ֆէնալըգլար զուհուրա կէլտի։ Շիմտի իսէ հէպսի տաղըլար. Զատիկ էրթէսի եէնիտէն քուրա իլէ եէնիտէն երեսփոխանլար ինթիխապ օլաճագլար. Ալլահ վերէ իտի էսկի էվին չիւրիւք թախթալարը պիր եանա պըրագըլըպ, եէնի էվէ եէնի քէրէսթէ գուրլանըյըսը. ամմա զարարը եօգ տէնիր, չիւրիւք տէ գօնսուն, չինքի պօյալանտրգտա կէօրիւնմէզ օլուր։ Էվվէթ, թաաճիւգ իտէրիմ, թէշէքքի եթտիյիմիզ քիմսէլերի քէնտի քուրամըզ իլէ ինթիխապ իտէրիզ. աճապ նէ՞ տիր սէպէպի, մէնֆատթը նէքս եանի ինթէրէսօսմուզ. իշ պէօյլէ օլտուքտա, նիզամ եուվարդագ օլուպ տէվրինի ալմագտա տէյիլ, իլլա տէօրթ քէօշէ օլարագ տէօնտիւքտէ, չուրայա պուրայա զրպլանրպ գալմագտա տըր. զիրա Յահմանադրութիւն նիզամը տհքեամընճա իճրասընա մէմուր վէ ամիր օլան կեդրոնական ժողովք սէրվերի օլտուղունը Յահմանադրութիւնտա օգումագտայըզ. Վէ տախի հէր գաւառական ժողովքար վէ խորհուրդլար կեդրոնական ժողովքընա իթաաթ վէ ճէվապ վէրմէք մէսուլիյէթինտէ տիրլեր. սիվալ էտէն քիմ, ճէվապ վէրէն քիմ, իկա պիր չօգ սիյահ եազըլար, մըսրալէրինի, թալիմաթլար քիթապլարընտա օգու, վէ ահը իկա տօլ. իճրա էտէն նէ՞ իրէտ, իշ իսիմտէն իպարէթ. բունարը պէօյլէ ադարսա, թագսիմտէն նէ՞ պէքլերսին։

Կեդրոնական Ռուսումական խորհուրդ մերքեզին խառն ժողովքը իլէ մէքթէպ կանոնագրութիւնու պասարըրպ, գաւառլարընն պու մինվալ իւզրէ իճրա իյլէմէլերինի էմր պույուրմուշ տուր, Նիզամընն չիկնէնտիյինի իշիտիր վէ սիվալ մէսուլիյէթինտէն գաչընընը, թըպգը գաւառական ուսումական խորհուրդլարտա քէնտի թէմլերինէ պիայնի պուլունմագտա տըր, իսմի կիւղել, վազիֆէ օլան իճրա նէրտէ. Իզմիր մէքթէպինտէ էվլատարըմըզ քէնտի վագրթլարընը պէյհուտէ կէչիրմէքտէ տիր, պաղը քիմսէլերին էֆքեաբ կանոնը, չարբըք կիտիշ իլէ իւմիւտ քէսպ իտիպ, զիյանա տիւչար էթմէքտէ տիր, քէնտի վէրտիյի չու կանոն իճրա թախթընտա մը տըր տէյու սիւալ իթմէք մէսուլիյէթինտէ օլան կեդրոնական Ռուսումական խորհուրդ նէ՞րէտէ տիր, իսիմ վար եա. իմտի գաչ քի իճրա նէզարէթինտէ գուսուր վար, իւմիւտ իթմէյէրիմ քի իրմ թերպիյէ պէյնիմիզտէ դօնար։

Պու սէպէպ իլէ չու սէֆալէթ կիտիշէ նախագահրն նիզամէն մէսուլիյէթի վար. էն ադիմինի սօրարսան կեդրոնական ժողովքուն տըր քի վասիֆէսիզ օլուպ գուվվէթի վար իքէն, տիգգաթ իյլէմէզ, իմանի պու պէօյլէ օլարագ բիճայէն տավէթ իտէրիզ քի վերտիյի կանոնը էլէ ալարագ տերքեար հալի բուպար իյլէսին, մուզայիրէ քէթ, նիզամա բիայէթ, ահալիյէ ֆայտէմնա օլմասընա տիգգաթ ու նազարէթինի տավէթ իյլերիզ, վէ թաստիգինէ հազըրըզ, չու տերքեար արզըմըզ իշիտիրքտէ, մէմնուն վէ մէսուր օլարագ միւթէչէքքիր օլաճաղըզ. մուզայիրի զուհուր իթտիքտէ, մէսուլիյէթտէն ազատըզ, վէ ճէմի զուհուրա կէլէճէք ֆէնալըգլարա, ճէվապ վերտիյինիզ էնտաղէ եանի նիզամընըզ ճէվապ վերէճէք տիր էֆէնտիմ։

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱՌԻ ԽԸՐՍԸԶԼԱՐ

Պիր վագրթտան պէրու Պէյօղլունտա պիր խըրսըզ գումբանեասը բէյտա օլարագ, պունլար ադշամ սաաթ օն պիր բատտէլերինտէն սօղրա գօլ գօլ հեր թարաֆա եաեըլըպ, իւզէրլերինտէ տախի կիպի սիլահ թաշըտրգլարը հալտէ, թէնհա մահալլէ արալարընտա ատամ սօյտագտա օլտուգլարը, վէ արա սըրա էսքերի կազէթալարտա օգունտուգլարը մալիմ տիր։

Պէյ օղլու մութասարրըֆլըղը տօղրուսը իգտամաթը ֆայիդա իլէ, մերգումի խըրսըզլարը արամագտան պիր ան տուրօրմամագտա իտի իսէ տէ, պիր տիւրլիւ իգլերինի պուլմայա մուվաֆֆագ օլամամըշ իտի։ Պու տէֆա թարաֆըմըզա խապեր վերիլտիյինէ կէօրէ, մութասարրըֆլըգը մումայիլէյհ թէֆթիշ մէմուրլարընտան Զէրքէս Հասան պէյ իլէ պաղը խաֆիյէ մէմուրլարը վէ զապթիյէ նէֆէրաթը մերգումի սօգագ հայտուալարընը իզինի պուլարագ, նիհայէթ էվվելքի կիւն ադշամ իւսթիւ Ցօլապ տերէսինտէն թաֆեաղրտխանէ իւզերինտէ քեայնի ճէնտերէ պօղաղընա գատար գօվալամըշ վէ օն պիր քիչի թէվգիֆ իտէրէք մութասարրըֆլըղա թէսլիմ իյլէմիշլեր տիր։

Մերգումանը գօվալայան մէմուրիյն վէ նէֆէրաթըն, իգթիդա իթտիյինտէ, սիյահ տախի իսթիմալինէ մէզունիյէթլերի օլմաղա, խըրսըզլար մահալը մէգքիւրտէ պու տերէճէ սըզըշընճա, թէսլիմ օլմուշլար վէ էյլերի պաղը օլտուզու հալտէ, Պէյ օղլունա կէօթիւրիւմիշլեր տիր։ Իշ պու թագիպ վէ թէվգիֆի էշգեյատէ, մումայիլէյհ Զէրքէս Հասան պէյին իպրազ իյլէտիկի շէճաաթ վէ մէհարէթ, սուրէթը մախսուսէտէ շայանը մէտհ ու սէնա օլտուղու տախի այրընա խապեր վերիլմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ասիթանէ, 23 ապրիլ 1879

Էֆէնտի,

Պիր վագրթտան պէրու ղազէթայը միւթէպէրինիզ վասէթասը իլէ, Էրմէնի Բաթօլիկի միլլէթիմիզ ճիմանի իտարէ մէճլիսի ալէյհինէ միւթէմատիէն խարիճտէն իթիրազ իտէն էճնէպկէ, մու-

գատաէմա 539 նուամէրօլու զաղէթանըզ իլէ ճէվապ իթա օլունմուշ իսէ տէ, էֆէնտիյի մումայիլէյհ հալա իլլէթինտէն ազատէ օլամայարագ, պէլքի մէրամը . . . իճրա օլուր զաննը իլէ, պու տէֆա տախի մէճլիսի մէզքիւր աղալարընդն գարապէթինտէն սայրդ-լամայա պաշլամասընտան քէշֆ օլունտուզունա կէօրէ, եա լագըրաը աննամագ իսթէմէզ կիպի կէօրիւնիյօր. Պինանէն ալէյհ պէլքիմ պու տէֆա աննատարը ֆիքրիյէ թէքրար թաֆսիլ իթմէնէ մէճպուր օլմուշուզ տուր։

Շէօյէ քի, աղայի մումայիլէյհիմ, իսթէր գարնտաշ օլսուն, իսթէր էմմիզատ, իսթէր եէկէնլերի իզտիվաճը մինասիպէթիյէ, գարապէթլերի օլսուն, իսթէր սրրի եապանճը, հէր հալտէ պիզիմ, եանի էրմէնի գաթօլիք միլլէթիմիզին մէղհէպիմիզ ճիհէթի իլէ եէքտիկէրիմիզէ ագրապա վէ գարնտաշտան զիյատէ մէնսուպիյէթիմիզ օլան քեաֆիէ յի միլլէթտաշլարըմըզըն ինտինտէ միւթէպէր վէ մագպուլ օլսուզու հալտէ, ֆննամալը քի, արթըգ պու միլլէթտէ էֆքեարը ֆասիտ գալմամըշ օլսուզու իչուն, հէր հանկըսը աղի մէճլիս օլսա, միւսավի տիր։ Միլլէթիմիզ պէյնինտէ մէղհէպինէ վէ միլլէթինէ իսրյանէթ իտէրէք, պիր թագըմ եալան եանլըշ զամաղքեարլըգ իտեճէք պիր ֆէրտ եօգ տուր։ Մէնֆիի չախպէլերի իչուն միլլէթին մալինէ կէօզ տիքէրէք, խարիճտէն միւտախէլէ օլույօր պէհանէսիյէ օրթալըը բաթըրտըյա վէրիպ տէ արատա մէզքիւր մալլերի քէնտիլերի եուրմանը եօլունու արայաճագ քիմսէ գալմամըշ տըր։ Տիկէր պիր թագըմ հիյլէի շերի իլէ ֆամիլեալարը ալթ իւոթ իտէրէք, անայը պապայա, գարընտաշը գարընտաշա տիւշման իտիւպ, պու եիւզտէն նագտէն իսթիֆատէ իտէճէք ատամ գալմամըշ տըր։

Նիհայէթ չու ատգուզ օն սէնէ զարֆընտա զավալը միլլէթին պաշընա կէլէն պէլիյէլերէ սէպէպ օլանլարտան, վէ օ եօլտա զամիր թաշրյանլարտան հիչ պիր քիմսէ գալմամըշ օլսուզու իչուն, պու պապտէ մումայիլէյհ միւթէրիզ էֆէնտիի հաղրէթլերի քեամիլէն իւմիտինի գամթ իտէրէք, գալէմինի տիկէր պիր խայրը խուսուստա գուլանսա, քէնտիսի տէ խօշնուտ օլուր, վէ պիղերի տէ պիր իւչինճիւ տէֆա աղտահա գուվլթիճէ ճէվապ վիրմէյէ մէճպուր իթմէտիքտէն մատտա, պէլքիմ ումում միլլէթին եախօտ . . . հիւսնիւ նաղարընա պիլէ մաղհար օլապիլիր։

Էրմէնի Գաթօլիք միլլէթինէն ապօնէլերինիզ։

Թէրճէմանը էֆէնտիմ։ Պալատէքի մէքթուպ, հէր նէ գատար տիկէր պիր զամ թարափընտան կէօնտէրիլիպ կաղէթամըզա տէրմ օլունան պիր վարագայա ճէվապ իսէ տէ, պունուն թաֆսիլճէ ճէվապընը վերմէյի եինէ զամը մումայիլէյհէ թէրք իտէրէք, պիզ պիր քի սաթրըզգ պիր իթիրազա իգթիֆա իտէրիզ։ Նէշօյէ քի, մէճլիսի մէզքիւր աղասընդն եէքտիկէրէ օլան գարապէթ վէ մէնսուպիյէթինէն պահա իտէն վէ կաղէթամըզա տէրմ օլունան իթիրազնամէտէ տալա պիր զարար վէ ֆէսատ էսէրի կէօրունմէյիպ, մահզա տօգուզ օն սէնէտէն պէրու միլլէթի պէրպատ իտէն հայէր թէճէտտիւտ վէ թէքէրրիւր իթմէմէք իչին, միլլէթ էօնիւնտէ հիչ պիր իթիրազքէօչէսի պուլունմայաճագ պիր իտարէնին թէէսիսինի արզու իթմէքտէ օլսուզու սպյագը իթիրազնամէտէն աղնաշըմագտա իտի։ Ֆիլհագիգա տա էօյէ տիր, հէր նէ գատար ազի միւշարէյէհիմ ըէյ իլէ ինթիխապ օլունտուլար իսէ տէ, զաթէն ըէյլերին տէ ըէք քէսրէթ իւզրէ պուլունմաքդը չէօյէ տուրսուն, պէօյէ պիր պիրինէ պու տէրէճէ եագըն ագրապալարը ինթիխապ օլունտուզու կէօրիւնճէ, էհալի միյանընտա էլվէթթէ պիր հագը չիսլհէ մէյտանա կէլէճէկինի հիսապ իտէրէք, էկէր իսթիֆա տա իթմէսէլէր իտի, հիչ օմազա, պիր իլանմամէ իլէ ումումէն վէ ալէնէն միլլէթին ըէյնի տավէթ վէ թահսիլ իթմէլի իտիլեր։ Իշթէ պունուն ադսի վուգու պուլունճա, մումայիլէյ սահիպի վարագանը պու նօգթայա իթտիկի իթիրազ հէմ հագլըդը, հէմ տէ պէճա տը։

Պիրտէ պալատէքի ճէվապնամէնին սահիպի էօյէ պիր լիսան գուլանըյօր քի կէօյա պիթիւն միլլէթ թաբաքընտան եապըյօր. հալ պու քի ճէվապնամէնին ալթընտա, «Էրմէնի Գաթօլիք միլլէթինէ ապօնէլերինիզ իմզասընտան պաշդա պիր չէյ եօգտըր. հօ՛չ, պու տա ապէս տիր եա, գիրա ճէօմատթը մէզքիւրէտէն պիգիմ իսայի ապօնէմիզ օլուպ, մէքթուպդն գիրինտէ պունդարատան հիչ պիրինին խնդասընը կէօրմէյէրէք, եալընըզ սահիպինին եաղըսընը կէօրիւյօրուզ։ Խմոի, էվվէլքի «ասլ էվ ասկէհ էրդէնէ Գաթօլիքէ» տէյու եաղտըզը իսկայը, պու տէֆա նասըլ թատահիհ իթմիշ իսէ, մէզքիւր ումումի իսկայը տա եինէ թատահիհ իտիպ, պիր քիչի օլսուզու հալտէ, ապօնէլերիմիզի տէ քէնտիսինէ հէմէֆքեար կէօրթերմէյէ պիր տահա ճէսարէթ իթմէմէսինի իսթար իտէրիզ։ Լաքին, մէքթուպդն պիթընտա թանը տըզրմըզ պէշ օն իճզա պուլունտա իտի, պէլքի պու պապտէ պիր չէյ տէյնմէզ իտիք։

Սըվապդն Կոմոուն գարիկէսինտէն, բաթրիք Սրբազան հաղրէթլերինէ եապըլան արիզնին սուրէթի տիր։

Ամեն. Բարձրաշնորհ ազգապետ Սրբազան հայր.

Պարսից թիւրքմէններէն հռչակաւոր ուղղահար արիւն կղակ Մինր Ալիի շուրջը դանուող չարաճճիներուն, և իւր գործած չարիքներն ու սպանութիւնը բազմիցս գրած և տեղեկացուցած եմք, սորա ճիրաններէն ազատութեան դարմանը խնդրելով, ասոր համար յաւիտենական շնորհապարտ եմք, վասն զի ամեն կարելի միջոց չ'խնայելով, Բ. Դրան և դեսպանաց միջնորդութեան համար պարտ ու պատշաճ դատուած հոդատարութիւնը թէ և եղած է, սակայն ցաւ է ըսել թէ թէմեիզ ժողովոյ անդամք խնդիրը ճապաղելու, ցրուելու և անկերպարան վիճակի մէջ դնելու համար ամեն ճիգ ու աշխատութիւն խնայած չունին 'ի վնաս մեզ և 'ի պաշտպանութիւն մարդասպանին։

«Ըստ ամենայնի դոհ ու շնորհակալ եմք վսեմ. կուսակալին այս խնդրոյն նկատմամբ բռնած ընթացքէն ու շարժումէն, որ երբէք ժողովոյ համամիտ դտնուած չէ այժմ, սակայն յիշեալ ժողովն ալ ներքնապէս ամեն մեքենայութիւն 'ի գործ դնելուն, կը կասկածիմք թէ գուցէ այսպէս ձանձրացունելով ու երկարաձգելով կուսակալն եւս խարդաւանքով մը իրենց համաձայնեցընեն։

«Ընդհանրապէս նաև յիշեալ չարագործը ասա բնակեցնելու համար քաղաքիս անպատիւ Մահմետականք թէ ժողովոյ և թէ այլ և այլ խնճոյքներու մէջ խոստմունքներ կընեն, և հետևաբար երկարաձգելու համար Նիւթապէս ու բարոյապէս օգնութիւնք կըլլան, և թէ Կուսակալի կողմանէ մաղիւ չափ զանցառութիւն մը նշմարուի, իսկոյն ամեն բան 'ի մի վայրկենի պիտի լրացընեն, Աղգայնոց կեանքը, ինչքն ու պատիւը բռնաբարելու և զանոնք ցիրուցան ընելու նպատակաւ։

«Այժմ մերայնոց և վկայից քննութիւնը ստուգածի պէս ըլլալով և գրեթէ բաւական ըլլալուն, տեղեկագիրը պատրաստուած է, սակայն ոչ արդարութեամբ և բընութեամբ և օրինաց համաձայն, այլ քմաց և հաճոյից ու կրից արդիւնքն է. վասն զի ամեն վկայներու, ամեն խնդիրէն տեղեկութիւն ունեցողներուն քննութիւնն ու խոստովանութիւնը և տուած վկայութիւններն թէ Հայ թէ Ցաճիկ թէ մեր դիւղացի և թէ ուրիշ դիւղացիք բոլորն ալ ամենայն ճշդութեամբ և արդարութեամբ ի նպաստ մեզի վկայած են։

Սակայն կառարկեն թէ, զարնող մարդասպանը կրնա՞ք ճանչնալ, բայց կարելի՞ է, քանի որ ամենքին կերպարանքն ալ մէկ է, բայց բաւական չէ՞ գիւղէս դըլխիբաց քալելանց վիրաւորեալ կուվայ երթալ իշխանէնին, զոր տանող միքեարէճիք 5—6 մարդիկ վկայեցին, ի ճանապարհին հանդիպողք ճանապարհորդք կը վկայեն։ Նոյնպէս Կուվայ մէջ որոնց որ հիւր եղած են նէ գիւղացիք յականէ անուանէ խօսելէ զատ հետևեալօրն ալ դիւղացւոյմէ ձի և գլխարկ առնելով խանծառ գիւղ տանելնին կը վկայեն։

«Ալ բաւական չէ որ մեր զարնուած մարդը հրապարակի վրայ կենալով առ ոչինչ կը համարեն. վասն զի մեռնողը Հայ մ'է կամ հաւ մ'է իսկ մահապարտը մահմետական . . .։

Արդ Ամենապատիւ Սրբազան Հայր, մեր գիւղի անցեալ պատերազմին և թէ ի խաղաղութեան ժամանակի բազմիցս ըրած անձնուիրութեան և ծառայութեան իրօք արժանաւոր փոխարինութիւն մ'է այս. զոր մահմետականք ամենայն ջերմեռանդութեամբ կը պաշպանեն, և թէ յիշեալ ճիւաղն և իւր արբանեակները տեղեկագրողն հանդերձ Պոլիս չուզուին, թէ մերայինք և թէ համայն շրջակայ Հայ դիւղացիք անտանելի ընտուց պիտի ենթարկին։

Ուստի Ամեն. Սրբազան Հայր կրկին և կրկին թախանձանօք կը խնդրեմք յանուն արդարութեան և ազգութեան ժամ առաջ շնորհ ընէք քննութիւնին ու արդիւնքներն ու յիշեալ չարաճճիներն տիղտ շնորհն ընէք, որպէս զի մեր սոյն դատն ալ Ներուկեանների, Սագալեանի, Գասապ տըղին և այլոց խնդրոյն պէս չի փտտի, և քրիստոնեայ գիւղացիքս որոց բոլոր ինչքն ու ստացուածքը և մինչև իսկ կեանքերնին լեռներու, դաշտերու և ձորերու մէջ կը դտնուին անլեզու և անզէն, ուստի ապագայ աղէտից առաջքն առնելու համար յիշեալ անօրէններն այս վիճակէս վերցընելու և թշուառ գիւղացւոցս արտասուքը ցրելու շնորհ ընելու բարեհաճիք։

9 Ապրիլ 1879 Սեբաստիա։

Կոմն Էլոզիէս
(Սորբոնիտ)

Մուխապիրէ

Ֆրանսայ վանահայրը Գեր. Նիկոլոս սերբիսկոպոսուն վէ իքի ըէֆիգինին վանթանլարընա ավտեթինէ տայիր բաթրիգխանէ իլէ Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսի միանէսինտէ ճէրէեան իտէն մուխապէրէ զաթէն մալիւմ տիր։

Բաթրիգխանէ Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսինին սիւալինէ ճէվապէն, ալթի իւզ 'զիքր չարթարը պա թահրիր պու կիւն մէզքիւր սէֆարէթխանէյէ պէյան իթմիշ տիր.

1. Զէյթունլուլարըն պիլա մումանաթ վէ էֆիյէթ իւզրէ վանթանլարընա ավտեթ իթմէլերինէ սերպէսթ օլմալարը.

2. Վանթանլարընա ավտեթլերի էսնալարընտա թէվգիֆ իտիմէյէրէք սերբէսթճէ մուհաքէմէ օլմալարը.

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ԹԷՔԻՐԱՐԻՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

ԲԼԷՎԱՆԱՆԸՆ ՏԻՒՇՄԷՍԻ

Բլէվանանը Թէպլիսի.

(1541 Նոյեմբերուն պէտքմ)

Օ անտէ թիւֆէնք տթէչի քէսիլտի վէ պիր տագիգա սօնրա, պիր Թիւրք զապիթին էլինտէ միւքեալէմէ պայրաղը օլսուզու հալտէ, պէկիրէ քէօրիւյիւ կէչտիյի կէօրիւլտիւ։ Մէրգումանն կէօզլերի պաղլանարագ իլէրտէքի խաթթլարա տօղրու կէօթիւրիւլտիւ իսէ տէ, ժէնէրալ կանէյքի, Թիւրքլերին պաղը հիյլէլերինի խաթըրլայարագ, գապուլ իթմէտի վէ քէօբրիւյէ գատար կէրի կէօթիւրիւլմէսինի էմր իթտի։ Պունուն իւզերինէ եէնիտէն շիտէթլէ թօր վէ թիւֆէնք ալթէշինէ պաշլանըլըպ, պիր չէրեէք սօնրա իքինճի պիր միւքեալէմէ մէմուրու տահա կէլտի իսէ տէ, օ տա գապուլ օլունմասը, վէ թիւրքճէտէն պաշդա պիր լիսան պիլմէսէյի իչուն, ժէնէրալ Կանէյքի Օսման բաշայա խիթապէն Ֆրանսըզճա օլարագ մէրգումա պիր ուֆագ բուսուլա վէրմէսինի ժէնէրալ Սթրուգոֆա ըէճա իթտի։ Բուսուլանը մէալի չունտան ի-պարէթ իսի։ «Տէվլէթլու էֆէնտիմ. պու ճիհէթ գօմանտանը ժէնէրալ Կանէյքի, սիզին եարալանմըշ օլսուզունուզու պիլտիրմէյինտէն, սիզէ թէմամըյլա վէքիլի մութլաղ օլապիլէճէք ատամտան պաշդա քիմսէյի գապուլ իթմէեէճէյինի սիզէ պիլտիրմէմի պանա րիճա իտէյօր։»

Պու բուսուլա Օսմանը մէմուրընա թէսլիմ իտիլտիքտէն սօնրա, Կանէյքի, միւմայիլէյհ իլէ քէօբրիյէ գատար կիտիպ, ճէվապընա պէքլէմէսինի Սթրուգոֆա էմր իթտի։

Պինէրճէ Թիւրքլեր վիտ նէհրինին եանընտա տուրուպ, նէ օլաճագլարընա ինթիզար իթմէքտէ իքէն, Բուսլար պու պէօյիւք ֆիթուհաթլարը հաղգընտա հրսս իթտիքլերի մէսրուրիյէթի իլգհար իթմէք իչուն, հուրրալարը, եէրի կէօյիւ թիթրէթմէքտէ իտիլեր։ Պու սըրատա ժէնէրալ ըՍգոպէլէֆ, ֆրգասընտան էվվէլ, նէցքի Օսման բաշայա խիթապէն Ֆրանսըզճա օլարագ մէրգումա պիր ուֆագ բուսուլա վէրմէսինի ժէնէրալ Սթրուգոֆա ըէճա իթտի։ Բուսուլանը մէալի չունտան ի-պարէթ իսի։ «Տէվլէթլու էֆէնտիմ. պու ճիհէթ գօմանտանը ժէնէրալ Կանէյքի, սիզին եարալանմըշ օլսուզունուզու պիլտիրմէյինտէն, սիզէ թէմամըյլա վէքիլի մութլաղ օլապիլէճէք ատամտան պաշդա քիմսէյի գապուլ իթմէեէճէյինի սիզէ պիլտիրմէմի պանա րիճա իտէյօր։»

Պու բուսուլա Օսմանը մէմուրընա թէսլիմ իտիլտիքտէն սօնրա, Կանէյքի, միւմայիլէյհ իլէ քէօբրիյէ գատար կիտիպ, ճէվապընա պէքլէմէսինի Սթրուգոֆա էմր իթտի։

Պինէրճէ Թիւրքլեր վիտ նէհրինին եանընտա տուրուպ, նէ օլաճագլարընա ինթիզար իթմէքտէ իքէն, Բուսլար պու պէօյիւք ֆիթուհաթլարը հաղգընտա հրսս իթտիքլերի մէսրուրիյէթի իլգհար իթմէք իչուն, հուրրալարը, եէրի կէօյիւ թիթրէթմէքտէ իտիլեր։ Պու սըրատա ժէնէրալ ըՍգոպէլէֆ, ֆրգասընտան էվվէլ, էրքեանը հարպէյլա պէրապէր, քէօբրիյէ վասլ օլտու։ Տեսէ նէ-վէ կէօ-կաղէթալերինին մուխապիրի Մ. Մագ-կահան միւշարիլէյհ ժէնէրալին ըէֆագաթընտա պուլունարագ, մէզքիւր քէօբրիւնիւն էթրաֆընտաքի մէնզաբէյի պէր վէճհի ալթի թարիֆ իտէյօր։ «Էթրաֆընտաքի թօբրագտա մուհարեպէ էսէրլերի տօղու օլուպ, եէր ուպուղարտան հէր գաղըմըշ ըաը։ Թա եագընմտա ճան իւզերինտէ պիր պէկիր եաթմագտա օլտուղու կիպի, օնուն եանընտա տախի պիր էօբիւզ պուլունուպ սուս բուս պիզէ պագմագտա վէ սէլ կիպի դանը ագմագտա իտի։ Էօնիւմտէ պիր արապա տուրմագտա օլուպ, պունուն տա պէկիրի էօմիւշտիւշ միւշ իտի, օնուն եանընտա պիր Թիւրք նէֆէրինին լաշէսի վար իտի քի քէլլէսի եա կիւլլէ վէ եախօտ գումպարա իլէ կիթմիշ իտի։ Մէզքիւր արապանը ալթընտա տիկէր պիր Թիւրքին լաշէսի վէ էթրաֆընտա տէօրթ եարալը էերէ սէրիլմիշ օլուպ, պու եարալըլարը պաղըսը կէօզլերինի կէօյէ տիքմիշլէր վէ պաղըլարը տա բարչա բարչա օլմուշ գաբուրլարընն ալթընտա գալմըշլար իտի։

«Պունլարըն հիչ պիրիսի նէ պիր նիտա իթմէքտէ վէնէ տէ պիր չէյ սէօյլէմէքտէ օլմայըպ, քէմալը թահամմիւլ վէ պիգայտի իլէ կիրիֆթար օլտուզլարը իզտիրապտայանմագտա օլտուգլարընը կէօրինճէ, քէնտիմի թութամայարագ աղլատըմ։ Ալրապանը արգասընտա գումպարա բարչալարը պուլունմաղա, մէրգում պիչարէլերին, պունտան եարալանմըշ օլտուգլարը անլայրըմագտա իտի։ Պու եօլուն իւզերինտէ վէ հէվալիսինտէ էօլմիւշ վէ եարալը Թիւրք ասքերի, էօքիւզ վէ պէկիր լեշլերի վէ արապա բարչալարը տօլու իտի։ Եօլուն պիր գաչ եիւզ մէթրօ չըմալ ճիհէթինէ տօղրու, Օսման բաշանըն բիշտարլարը թարաֆընտան ճէսուրանէ հիւճիւմ օլունան մէվգի սէրարա մագթուլ վէ մէճրուհ իլէ գաբլը օլուպ, Բուս հէքիմէրի կէրմիշ եարալը արամագտա վէ թէժէկերելեր կէլինճէ պիրինճի թէտավիլերինի իճրա իթմէքտէ իտիլեր։»

Սգօպէլէֆ օրայա կէլիր կէլմէզ սարը սաչը վէ ուֆագ վէ սարը պլյրգը պիր Թիւրք զապիթինին, իքի սիւվարի իլէ պիրլիքտէ, քէօբրիւնիւն էօթէ թարաֆընտան քէօբրիյէ տօղրու կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ։ Պու զապիթ կիւզել պիր Ֆրանսըզճա թէքէլլիւմէ, Օսման բաշանըն երքեանը հարպ ըէիսի Թէվֆիգ բաշա օլտուղունու վէ Օսման բաշանըն տախի եարալը օլարագ, քէօբրիւտէն հէման եիւզ մէթրօ գատար էօթէտէ պիր քիչիւք պէքճի գուլիպասընտա պուլունտուղունու պէեան իթտիքտէն սօնրա, էօնիւնտէ պուլունան զապիթլերին միւզաքերեեէ սէլամհյէթլերի օլմատըզընը ֆարդ իտերէք, օլտու։

Մուխպիրի մումայիլէյհ պու մէնզարէյի տէ չու վէճհ իլէ թարիֆ իտիյօր.

«Պու սիւքիւթ սրրասընտա, զապիթի մումայիլէյհի սիւզմէքտէ օլտուղումուզ կիպի, օ տա քէմալը պիգայտի վէ ֆագաթ պէօյիւք տիգգաթլա պիղի սիւզմէքտէ իտի։

(Ցեվտ)

3. Գօմիսէրլէրին հուզուրունտա ֆուգարանքն հալ ու ահվալքը վէ մէսալիհինի մէյտանա չըգարմայա հագգ ու սէլահիյէթլէրի օլմալարը.

4. Վուգու պուլաճագ մուհաքէմէտէ, ատալէթին խարիճինտէ օլարագ, մահքիմ չըգարըլըգլարընտա, Սթամպօլտա իսթինաֆ իտէպիլմէլէրի.

5. Մահքիմ պուլունտուգլարընտա, քէնտիլէրի ըուհանի կիւրուհինտէն պուլունտուգլարը իչին, ճէզայը սէզալարընը պա պէրաթը ալիշան, բաթրիգիյէ չէրէֆատարը պույրուլան իմթիյազաթ միճիւպինճէ, բաթրիգխանէյէ միճաղաթ օլմալարը։

Մ-ԲՐԼ Վ ԶԵՆԻՆ

Մարաշտան մարտ 31 թարիխի իլէ բաթրիքհանէյէ խիթապէն եաղըլան պիր ըէսմի բարօրթատա աթիիզզիքը մալիմաթլար պէեան օլունմուշ տուր։

«Ֆրնուզ վէ Զէյթուն էհալիլէրի Մարաշա կէլիպ կիտէրքէն, էնայը բահտէ զասպ վէ գաթլօլունուզ, հայվանլարը տախի նէէպ ու զարէթ իտիլտիկինտէն, պիչարէլէր Մարաշա կէլմէքտէն հասրէթ գալմըշլար տըր։ Զէրքէս, թաթար վէ սայիրէլէր, խրիսթիյանլարա բէք չօգ քէօթիլիքլէր իթմէքտէ տիրլէր։ Հիւքիւմէթի մահալլիյէ պու ույզունսուզլուգլարըն էնիւնիւ ալմագ իչիւն, իճազընա պագմայօր։ Պունտան մատտա, շայէտ գապահաթլըլարտան պաղըսը թութուլա տա, իբի կիւնտէն սալը վէրիլիյօր. եալընզ սէֆիլ խրիսթիյանլար բաթըրտյա կիտիյօր։ Օն նէֆէր գատար Զէյթունլու, հիւքիւմէթ թարաֆընտան սէրպէսթ պըրագըլըը իսէ տէ, օն պէշ քիչի տէ սէֆիլ հալտէ վէֆաթ իթտի։ Պունլարըն վէֆաթը մահպէստէ չէքտիքլէրի էզիյէթտէն նէշաթ իթմիշ տիր տէնիյօր։

Խրիսթիյանլարըն չէքտիյինին հանկը պիրինի եաղաերմ։ Էյլի թապագա քեազրա օլա երինէ սըղմազ. պու եաղըրգլարընմ անճագ եիւզտէ պիրի տիր, քիմսէ ճէսարէթի իտիպ պիր եէրէ կիտէմէօր նէ՛ կէճէ վէ նէ՛ կիւնտիւզ։

Պ-ԲԾԷ

Պիւտճէ գօմիսիօնու տիւնքի կիւն Բաթրիգխանէտէ իճթիմա իտիպ, մէսարիֆաթը գարարլաշտըրըը։

—

ԽՕՍՔ ԶՀԱՅՐԵՆԵԱՅ
ՎԱՐԴԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ

Սոյն գրքոյկը համառօտակի կը խօսի Պոնտոսի Բարձր Հայոց քաղաքաց և գիւղօրէից, Բուն, Կէս կէս, Ցուժիկ Հայերու, Քիւրտերու, Զաղաներու, Թիւրքերու, Եզիտիներու, Բօշաներու, Նոցա կենցաղին և սովորութիւն, Աշակերտցուց երկիցս գաղթականութեան և խիկար իմաստունի եայն վրայօք։

Կը ծախուի Մարգարեան գրատունը մանաւորապէս, և ուրիշ տեղեր։ 2—1

Գինն է քառորդ մէճիտ։

—

ԱԶԴ

Կիլիկիան ընկերութիւնը երկու հմուտ դաստատուց պէտքն ունի, մին Մարաշի և միւսն ալ Զէյթունի վարժարանաց համար։ Ամանկան գոհացուցիչ։

Փափաքողք պարտին դիմել առ Ատենապետն Գործ. ժող. Ատան թիւ 9։

—

ԱԶԴ

Մինաս Զերազի գործերը՝ Պօլսոյ գրածախներէն զատ Բերայի կողմն ալ կը ծախուին Ղալաթա Սարայի դպրոցին դիմացի Պ Պօտէն Գաղղիացի գրածախին քով, հետեւեալ գիներով.

Գրակն փորձեր	2 Ֆրգ.
Ազգային դաստիարակութիւն	1½ »
Թէ ինչ շահեցանք Պէրլինի վեհաժողովէն	75 Մնթ.
Հայաստան եւ Իտալիա	1 Ֆրգ.
	6—4

—

Ե. Տէմիրճիպաշեան էֆէնին պուտէիս թէէլիֆ իթմիշ օլտուղու, «Նոր կեանք» նամ բիսալէ 3½ ղրշ. մէճիտիյէ իլէ հէր քիթապճը տիւքքեանլարընտա ֆիրուխթ օլունմագտա տըր։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Սըր Հանրի Լայարտը կէյէն կիւն Տէրսաատէթէ միվասէլէթ իթտիկինի եաղմըշ իտիք։ Սէֆիլրի միշարիլէյհ իլէ վէքիլի Մ. Մալէ էվվէլքի ագշամ եըլտըզ քէօշկիւնտէ զաթը Շահանէ իլէ թամամ իթմիշլէր տիր։

Մ. Մալէ պիր աղ միւտէթ իչին մէզունիյէթ ալմըշ օլմազա, պու կիւն Ֆրանսըզ բօսթասըյա ինկիլթէրրաեա ազիմէթ իտէճէք տիր,

—Ինկիլթէրրա գէրալիչասընըն մահատումլէրինտէն տիւք տը Գոնոկթ իլէ զէվճէսի, մալիմ օլտուզու վէճճէլէ, պիր իքի այտան պէրու Պահրը Սէֆիտտէ իճրայի սեեահաթ իթմէքտէ օլուպ, կէչէն բէնչէնպահ կիւնիւ տախի իզմիրէ միվասէլէթ իթմիշ վէ իքի կիւն գալարագ չէհրին պաղը մահալ վէ հէվալիսինի սեյր ու զիյարէթ իթտիքտէն սոնրա, ճումա էրթէսի կիւնիւ Բիրէ լիմանընա կիթմէք իւզրէ հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

—Տէվլէթը Ալիյէ իլէ Ռուսիա տէվլէթի միյանէսինտէ վուգուա կէլէն իթիլաֆը էֆքեար իւզրէրինէ, Ռուսլար չէքիլտիքճէ, ասաքիրի Օսմանիյէ, Ռումելիի Շարգի հուտուտու պոյունտաքի Պալգանլարընը պաղը մէվգիլէրինտէ իգամէ իտիլէճէյինտէն, պու պապտէ էտիրնէ վալիսի Ռէուֆ բաշայա Պապը Ալիտէն թալիմաթը լազմէ վէրիլմիշ իմիշ։

—Էտիրնէ վիլայէթինտէ պուլունան ասաքիրի Շահանէյէ պիրլեշթիրմէք իչիւն պիր դաշ թապուր ասաքիր օլ թարաֆա կէօնտէրիլէճէք տիր։

—Էքմէյին ֆարգը ֆիեաթընտան տոլայը խազինէնին էքմէքճի էսնաֆընա վէրմէքտէ օլտուղու ագճէ պագայասընտան, էսնաֆը մուամիլէյհէ տիւնքի կիւն եիրմի պին լիրա թէտիյէ օլունմուշտուր։

—Պէրլին սէֆիրի էսպագ Ալիթաբքի պէյ, էվվէլքի կիւն ատրապա իլէ Պէյօղլու միւթասարըբիլըղընա կէօթիւրիւլտիւքլէրի շույու պուլուպ, պունուն իւզէրինէ խայլըճա գէյլ ու գալ վագը օլմազա, թահգիգի քէյֆիյէթ օլունտուգտա, սէպէպը ազիմէթլէրի էհէմմիյէթսիզ պիր խուսուսի մասլահաթ օլտուղու անլաշըլմըշ տըր։ (Վ-ԲԷ)

—Ալէգօ բաշա Ռումելինէ կիթմէզտէն էվվէլ, Ռուսլար իլէ տէվր ու թէսլիմ գաիտէսինի իճրա իչիւն, թարաֆը աէվկէթը Ալիյէտէն օրայա ֆէվգ էլ ատէ պիր պէյիւք մէմուր կէօնտէրիլէճէյի խապէր ալընմըշ տըր։

—Ֆէրիգանտան Հաճի Բաշիտ բաշա իլէ, Հասան Բեապիմ բաշալարը, Ամատօլու տիվանը հարպընտաքի մուհաքէմէլէրի տիլ իքմալ, բիւթդէլէրի բէգ օլունարագ, տիւնքի կիւն Հաճի Բաշիտ բաշա Պայրքէսէրէ վէ Հասան Բեապիմ բաշա տախի Պրուսայա իղամ օլունմուշլար տըր։

—Բումելիի Շարգի գօմիսիօնունտա պուլունան Ռուսիա մուրախասլարը էվվելքի կիւն Ֆիլիպէյէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

—Եունան մէսէլէսի հագգընտա պիր գօնֆերանս թէճճմիւիւշիմիքի հալտէ Ֆրանսա տէյիլ, Ամանիա տէվլէթի թէքլիֆ իտիյօր իմիշ։

—Մայիսին օնունճու կիւնիւնէ տօղրու, Ալէգօ բաշա Ֆիլիպէյէ ազիմէթ իտէրէք, մէմուրիեէթը ճէսիտէսինի տէրիւհտէ իտէճէյի սուրէթը մէվսուգէտէ սէօյլէնիյօր։

—Տէվլէթ հիսապընա իշլէթիլէն կիւմիւշ մատէնլէրի հասըլաթընտան օլան 400 դրէյէ քիւլիչէ կիւմիւշ ագչէ տարպ օլունմագ իւզրէ, Զարպխանէյէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Մալիյէ խազինէսինին Գալաթա պանքէրլէրինտէն 250.000 լիրալըգ պիր իսթիգրազ ագաը թէշէպիւսիւնտէ պուլունտուղու վէ պու իսթիգրազ տէրտէսթը իթա պուլունան մաաշլարա հասր օլունաճաղը սէօյլէնիյօր։

—Մ-ՐԷՆ նամ զաղէթանընն ըիվայէթինէ կէօրէ, էվվէլքի կիւն պերլինի թիճարէթ մահքէմէսինտէ, շայանը թէէսիֆ պիր վագա զուհուր իթմիշ տիր։ Շէօյլէ քի, ավօգաթ Մ. Միշէլ, քէլամէ ազազ իտիպ, էվվէլքի իճթիմաքն զապթնամէսինտէ պաղը սէհվիյաթ օլտուղունու իսթեր իտէրէք, թասհիհինի թալէպ իթտիկինտէ, ըէիս թասհիհ օլունմայաճաղընը վէ էկէր զապթնամէի մէգքիւր իչին սէօյլէյէճէկի վար իսէ, պիր իսթիտաա վէրմէսի լազմ կէլտիյինի պէեան իթմիշ տիր։ Պունուն իւզէրինէ, Մ. Միշէլ իսթիտաա ֆիլան վէրմէք իսթէմէյիպ, անճագ թալէպինտէ իսրար իտէրէք, էկէր թասհիհ օլունմազ իսէ, ֆասը տավա իթմէմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունաճաղընը արզ ու իֆատէ իթտիյինտէ, ըէիս «էօյլէ իսէ չըգընըզ ալընարը» տէյու ճէվապ վէրմիշ տիր։ Օրատա պուլունան ավօգաթ Մ. Լըչըվայէ պու իլթիֆաթսըզճա ճէվապը իչինտինճէ, այաղա գալգըպ մուգապէլէթէն վէ տահա չէտիտ սուրէթտէ ըէիսի թէզէրիֆ իթմիշ վէ գէյլ ու գալ էրէյիճէ պէօյիւմիւշ օլտուղունտան, ըէիս, մէճլիսի տաղրթմագա մէճպուր օլմուշ տուր։

ԻԼԱՆԱԹ

ՍՕՍԻՏԻ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

ԹԻԹԻՆ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

Գայմէնին թաղայիւրաթը միւթէմատիյէսինտէն տօլայը թիթիւնէրիմիզին ֆիյաթլարը տայիմա թէպէտտիւլ իթմէքտէ օլտուղու իչիւն, էհալի սուրէթը ճիտտիյէտէ թէչէքքի իտէյօր իտի։ Շիմտի պու չիքեայէթլէր պիր տահա վուգու պուլմամագ իչիւն, թիթիւնէրիմիզին ճինսլէրինի թէպտիլ իթմէյէ գարար վէրիպ, վէ մուճիպլինճէ հէր ճինտէն աբս նէֆիս թիթիւնէր էթիրտէրէք վէ ֆիյաթլարը տա մէճիտիյէ հիսապընա չէվիրէրէք, պու սուրէթլէ թէրթիպաթը ճէսիտէսի օլան թիթիւնէրիմիզի մահը ճարինին 24ինտէն իթիպարէն սաթմաղա պաշլատաբլըմըզը էհալիյէ իլան խակիրիզ. անճագ եէնի մալարըմըզը էսկիլէրտէն այըրմագ իչիւն. բաֆէթէրինին իւզէրինտէ տիկէր պիր թազըմ թէպէտտիւլ թահան պաշգա ֆապրիկանընն չէրիբլիք իճազաբընը տա պուլունտուզումուզու իսթար իյէրիզ։

Միւթթէլիֆ ճինսլերտէն թէմիզ վէ նէֆիս թիթիւնէրի սաթմագ իչիւն հիչ պիր ֆէտաքեարլըը տիրիզ իթմէմիշ օլտուղումուզտան ումարըզքի էհալի միւթէպէրէ պու կիւնէ գատար պիզէ էճիյէթ իթտիյի վէճհէյ պունտան պէօյլէ տախի պու էճիյէթինտէն պիզի մահրում իթմէյիպ թէչրիֆ իտէճէքլէր տիր։

Քէզալիք թիւթիւնճիլէրէ տէ խապէր վէրիրիզ քի պիր միշթէրի թարաֆընտան պիր սըբարը վուգու պուլուպ տա ֆապրիգայա պիլտիրտիքլէրի թագտիրատ, թիւթիւնէրիմիզին հէր հանկը ճինսինտէն օլուր իսէ օլսուն խաթէնլէն գըյրմ վէ չէնիտէ թիւթիւն եաբտըրմաղա ֆապրիգամիզ իտարէսի տայիմա հաղը վէ ամատէ պուլունաճագ տըր։ 15—9

(Իմզա)

ՍՕՍԻՏԻ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ
ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԸ

Պէյօղլունտա վագի թագսիմտէ Ֆրանսըզ խասթախանէսինին գարշուսունտա, մուգատէմա, միւթէվէֆա թօմազօ էճզախանէսի տիմէքլի մաարուֆ օլան Գրօասան էճզախանէսինտէ, էմրազը բահմիեէ վէ սէնտաթը գըպալէ (էպէլիք) վէ ճէրրահի խուսուսլարընտա մէհարէթի մախսուսէսի պուլունան, վէ էմրազը բահմիեէ իչիւն քէնտիսինէ բարիստէ էգօլաը Մէտոսին մէքթէպինտէն վիրիլիպ, Սթանպօլտա հիչ պիր թապիպտէ պուլունմայան թագտիր միտալեասընը հայիզ Տօգթէօր Սիվասթօբուլօս, ճումատա կիւնլէրի էօյլէտէն իքի սաաթ սոնրայա գատար քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկեանը մուայէնէ իտէճէք տիր։

Քէղա մէգքիւր էճզախանէտէ Տօգթէօր Սթամէլօ, հէր կիւն մէճճանէն խասթալարա պագմագտա տըր։ 28

—

ՏՕՔԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօքթօրը միւմայիլէյհ Բարիզ վէ Պէլճիգա թրպպիյէ մէքթէպլէրինտէ կէրէք աօքթօրլուգ ալիբլօմասընը ախզ իթահքանէն սոնրա կէրէք միւատէթի թահսիլիյէսինտէ (սիֆիլիզ) եանի ֆրէնկի վէ պէլ սօղուզլուղու վէ ումումի ալթթը թէնասիլիյէեէ տայիր (ծընընդական գործարանների վերբերեալ) խասթէլիքլէրէ մախսուսմա սայ իթմիշ վէ էմէք վիրմիշ օլտուղունտան, պու նէվի խասթէլիքլէրէ տիւշար օլանլարը թէտավիսի իչիւն հէր կիւն սաաթ 4տէն 10ա գատար Պաղչէ գաբուսունտա Համիտիյէ թիւրպէսի սրբասընտա 32 նումէրօլու Սինապեան վիչէն աղանը իբի գաբուլու թապիր օլունան էճզախանէսինտէ, վէ հէր բազար կիւնլէրի Պէյօղլունտա թարլապաշը ճատտէսինտէ 117 նումէրօլու քէնտի խանէսինտէ խասթէլեր գապուլ իտէր։

—

Թօքխանէի ամիրէ ֆապրիգասը իլէ Գըրդ-աղաճ ֆիչէնքխանէսինտէ թէրաքիմ իտիպ ֆիրուխթը մուգաբրէր օլան թահմինէն եիրմի իչ պին գըյէ գատար սարը թէնէքէ խուրտասը իլէ Թօքխանէ ֆապրիգասընտա պուլունանեիրմի պին գըյէ գատար նուհասթօք թալաշը վէ օն պին գըյէ մրգտարը երինէ նուհաս թօք թիւլպէնտինին 95 սէնէսի նիսանըն 26ինճը բէրչէմպէ, վէ գիքը օլունան Գըրդ-աղաճ ֆիչէնքխանէսինտէ օյան մալիմ իւլմըգտար տէօքիմխանէ ճիւրուհունուն տախի չէհրի մէգքիւրուն 30ունճու բազար իրթէսի, վէ Զէյթուն պուրնու ֆապրիգասընտա մէվճուտ տէօքիմխանէ ճիւրուհունուն սէնէի մէրգումէ մալիսինին պէրինճի սալը կիւնէրինտէ միզայէտէլէրի իճրա օլունաճաղընտան, պունլարըն իչիթրասընը թալիպ օլանլարըն նումունէլէրինի կէօրիպ չարթլարընը անլամագ իւզրէ թարիխի իլանտան պէեան օլունան կիւնլէրտէ նիհայէթ սաաթ օնա գատար թօքխանէի ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

21 նիսան, 95 3—3

Ս-ՀԷՊ ԷՄԻԷՂ
ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱԵԱՆ

ՄԱԹՊԱԱՑԸ ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԹԵԱՐ
Պապը Ալի ճատտէս ինումէրօ 8.

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

—

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

—

Լօնտրա, 5 Մայիս

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.		99-⅛
Օսմ. էսհամը աչըլը		11-¼
» » գաբանը		11-7/16
Իսթիգրազ	65	15-¼
»	69	14-⅛
»	71	47-¼
»	72	20-½
»	73	12-⅞
Օսմանլը պանգաղը		10-¼
Ռուսիա իսթիգրազը		83-⅜
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ		–

—

Փարիզ, 5 Մայիս

Ֆրանս. էսհ. 7 % Ֆր.		81-80
» » 5 գրօնսուզ		114-07½
Օսմ. էսհամը աչըլը		11-65
» » գաբանը		11-55
Իսթիգրազ	65 Ֆր.	75-
»	69	71-25
»	73	65-
Օսմանլը պանգաղը		505-
Ռումելի չըմէնտըֆէրի		43-50
Իթալիա էսհամը		79-
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ		25-16

—

Վիէննա, 5 Մայիս

Աճիо Ֆիօրին		100-
Ռումելի չըմէնտըֆէրի		20-60

ԱԶԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

—

Էսհ. ում. տիւն ագչ. գաբ.		12-14
Պու սապահ աչըլը		12-15
Իսթիգ. 63 (Մութօն)	6 % Ֆ.	80-
» 65 »	6 % Ֆ.	71-
» 69 (Բինար)	6	69-
» 72 (Պոնտիւ Թրէզօր)		20-50
» 73	6 % Ֆ.	63-
Ռումելի չըմէնտըֆէր	3	42-
Ագճէ ֆայիզ	%	10-

—

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	4-28
Ցատմպոլ պանգասը	6-15
Սօսիէթէ ժէնէրալ	3-36
Թրամվայ	2-90

—

ԱԴԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

		Ղ. Ֆր
Օսմ. լիրասը	100 ղրշտան	
Գէյազ մէճիտիյէ ֆարգը		106-35
Մէթալիք	»	113-20
Գագըր	»	163-
Գայմէ	»	890-
Ինկիլիզ լիրասը		109-35
Ֆրանսըզ ալթունու		87-32
Փոլ		89-33
Գրիմից ալթունու		51-18